

Orientacija pravilna. Cerkev leži ob južnem ~~delu~~ bregu Koprivnice.

Viri in literatura: ~~Ing.~~^{Dr.} Orožen: Celjska kronika, rokopis iz l. 1850;
Isti: Bistum und Diözese Lavant III. Dekanat Saunien, Maribor 1880;
Elze Th. : Die Einweihung der neugegründeten evangelischen Andreaskirche.
Laibach 1857; Marolt Marjan: Dekanija Celje I., Maribor 1932.

Cerkev je danes predelana v stanovanjsko hišo. Je kamenite gradnje in ima enotno, sedlasto in opečno streho.

Zunanjščina: Cerkev meri 7. 85 x 16.60 m v pravokotniku. Njen vzhodni ~~del~~, nekdanji presbiterij ni prvotne širine, ampak je bil razširjen šele po l. 1906. Na oglih in globini nekdanjega presbiterija so imitirane rustične lizene, okrog vse stavbe, ki končuje na zapadu v trikotnem čelu, pa se vije podstrešni zidec, sestavljen iz ponavljajočih se šilastih lokov. Na vzhodu je prizidana nova stanovanjska ~~hiša~~ hiša. Prvotni vhod v cerkev je zazidan, enako tuki okna. Sedanja okna so vsa naknadno pr~~id~~bita.

Notranjščina : Razdeljena je v dve etaži. Ladjo je mogoče kopro rekonstruirati. Bila je formata 6.05 x 9. 50 m. Ob straneh so stali pilastri, na katerih je počivala polkrožna banja s 3 pari zašiljenih sosvodnic. Ohranjen je tudi del ~~slavol~~slavolčne stene, na kateri je viden zunanji šilastolochni friz. To dokazuje, da je bil presbiterij precej nižji od ladje. Bil je tudi precej ožji. Njegov format je bil ca. 4.3 x 5.3 m. Na vzhodu je bil menda ravno zaključen. Od presbiterijevega svoda je ohranjen del v sredini zaključka.: namreč konkavna vzboklina, ki kaže na nekdanji križni obok. Ta obok je bil ~~razgledan~~ vsajen v starejšo, polkro-

Žno zaključeno odprtino s posnetimi robovi. Desno odprtine so bili na lepo zglajenem ometu vidni ostanki slikarije dekorativnega značaja, izvedeni v secco tehniki. Prevladovala je vijoličasta barva. Odprtina je bila formata 180 x 190 cm. Ta odprtina je bila kasneje razširjena do velikosti manjših vrat, ki so vodila v l. 1884. zgrajeno župnišče. Po letu 1906. so razidali tudi ta vrata. Ladjo so osvetljevala po 3 okna v severni in južni podolžnici ter okno v fasadi nad glavnim vhodom.

Resumé: Zgodovina cerkve je skoraj neznana. Dne 2. 6. 1487. je bil v njej posvečen oltar sv. Andreja in Florijana. Kapela je bila edini preostanek l. 1457. porušene palače celjskih grofov ter se omenja kot prastara, torej je morala biti vsaj iz 1. pol. 15. stol. Bila je krasne arhitekture, toda majava. Ob velikem turškem obleganju l. 1492. je bila uničena, zato so koncem tega stoletja postavili novo kapelo, ki je še ohranjena v vzhodnem delu današnje stavbe. Leta 1580. se omenja cerkviča sv. Andreja pred mestom kot zapuščena in razpadajoča. Na akvarelirani perorisbi mesta iz ca. 1740. se jo vidi kot kapelo, ki je spodaj pravokotna, zgoraj pa oktogonalna z velikimi odprtinami, ter pokrita s šatorasto streho. Vhod vanjo je bil iz vzhodne strani, v severni steni je imela dvoje manjših oken. Navedena kapelina dispozicija odgovarja na vprašanje, čemu velika lina v nadstropju cerkvene vzhodne stene. Po l. 1740. so stavbo barokizirali. Takrat so kapelo obokali pod vencem oktogona, katerega so večinoma odstranili ter prizidali ladjo z obokom in strešnim stolpičem. Ob vzhodno stran kapele so prizidali majhno mežnarijo. Vse to se je moralo izvršiti pred letom eksekracije 1783, kajti na Runk-Zieglerjevi litografiji iz l. 1815. ima že vse našteje elemente. Med leti 1857 in 1906. je

služila protestantskim liturgišnim namenom. Takrat je dobila svojo neogot-sko zunanjščino, l. 1884. pa je bilo na mestu mežnarije postavljeno župnišče ter skozi gotsko odprtino zvezano s cerkvenim podstrešjem. Po l. 1906 je stavba služila kot ledenica, skladišče in delavnica; zato so ji vdelali etažo, razširili presbiterijev del, vso stavbo dvignili do enake višine ter jo prekrili z enotno streho. Ob tej priliki so podrli tudi oboke. Danes je stavba predelana v stanovanje in se ji več ne vidi, da je bila nekoč cerkev. Strešni stolpič je cerkev izgubila že takoj po l. 1906., kot je bilo tudi opuščeno protestantsko podopališče okoli nje.

J. Curk, Celjska topografija, rkp. str. 23, 23" (zapiski 1956).

Cerkev je bila zgrajena v gotskem slogu. Celjski grof Friderik II je baje ustanovitelj beneficija sv. Andreja. L.1584 je pisal mestni župnik Mišel Kupec deželniim stanovom zaradi rubežni ~~cerkvar~~ kaplanije.

Cerkev je imela tri oltarje: Andrejev, Antona Pad in Franč.Ksav. Na zap. strani je stal majhen zvonik z dvema zvonovoma. L.1797 je bila zaprta in je služila kot skladišče, l.1856 pa jo je odkupila prot. občina

Dom in svet, l.1895, str. 726.